

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
ПІВНІЧНОГО СХОДУ

ХАРАКТЕРИСТИКА

***КРАЩИХ СОРТІВ ОЗИМИХ
КУЛЬТУР ПІД УРОЖАЙ 2025 РОКУ***

с. Сад, Сумський район – 2024 р.

ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА БОГДАНА

Оригіатор: **Миронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла НААН, Інститут фізіології рослин і генетики НАН України**

Різновид – лютесценс. Тип розвитку – озимий. Кущ – напівпрямостоячий, рослини середньої висоти. Прапорцевий листок має помірний восковий наліт на піхві і слабе антоціанове забарвлення вушок. Соломина слабо виповнена з помірним висковим нальотом на верхньому міжвузлі та слабким опушенням опуклої поверхні верхнього вузла. Колос білого або солом'яно-жовтого кольору пірамідальної форми, довгий та нещільний з помірним восковим нальотом та наявними зубцями.

Сорт інтенсивного типу. Середня врожайність за роки випробування в зоні Степу – 68,7 ц/га, в зоні Лісостепу -73,4 ц/га, в зоні Полісся – 60,6 ц/га, гарантований приріст – 10,8-15,4 ц/га.

Нижня колоскова луска: овальної форми, плече пряме та середньої ширини, зубець прямий і дуже короткий, опушення внутрішньої поверхні – слабе, зовнішньої – слабе. Зернівка червоного кольору, середня за довжиною та шириною, крупна.

Язичок – середньої довжини, киль на нижній квітковій лусці – наявний. Рослини заввишки 98-104 см. Зимостійкість сорту в умовах проморожування – вище середня, у польових умовах за роки випробування, зимостійкість становила 8,5-8,9 бала. Стійкість сорту до вилягання 8,7-9,0 бала. Стійкість до осипання 8,3-8,9 бала.

Стійкість до посухи 8,4-8,7 бала. За роки випробування сорт слабо уражувався основними хворобами та шкідниками. Сорт інтенсивного типу. Маса 1000 зерен – 44,6-78,8 г. Середньостиглий вегетаційний період становив від 287 до 300 діб.

Якість зерна: Борошномельні та хлібопекарські показники сорту добрі та відмінні. Зерно містить 14,4% білка, клейковини – 31,7%. Сильна пшениця.

Рекомендований для вирощування в зонах: Степ, Лісостеп, Полісся.

ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА КРАЄВИД

Оригіатор – **ННЦ «Інститут землеробства НААН»**

Внесений до Державного реєстру сортів України з 2013 року

Сорт створено методом індивідуального добору з третього покоління гібридної комбінації.

Різновидність – еритроспермум.

Кущ напівпрямостоячий. Стебло міцне, слабо виповнене, висотою 80–90 см. Листя, стебло та колос – неопушені, глянцеві, світлозелені. Листки великі за довжиною і шириною, яскраво-зеленого кольору, без воскового нальоту. Після досягання стебло та колос мають білий колір. Колос циліндричний, довжиною 8–9 см, середньої щільності. Колоскова луска – яйцеподібна з добре вираженою нервацією. Зубець колоскової луски прямий, тонкий, середньої довжини. Плече вузьке, скошене. Киль добре виявлений. Остюки розходяться в сторони, цупкі, солом'яно-жовті. Зерно червоне, крупне, яйцеподібної форми. Борозенка неглибока, чубчик середньо-опушений. Маса 1000 зерен – 48,6 г.

За якісними показниками відповідає вимогам, що ставляться до цінних пшениць. Зерно містить до 14 % білка, 32 % сирі клейковини.

Борошномельні та хлібопекарські властивості добрі, сила борошна 320 о.а., об'єм хліба 620 мм.

Сорт середньостиглий, дозріває за 280–285 днів, високоврожайний. Під час сортовипробування (2007–2009 рр.) середня врожайність становила 9,75 т/га, що на 2,05 т/га перевищує стандарт. Зимостійкість – вище середньої. Висока стійкість до вилягання, борошнистої роси, септоріозу та фузаріозу колоса, стікання та проростання зерна в колосі, осипання. Сорт інтенсивного типу. Рекомендується для вирощування в зоні Полісся та Лісостепу України.

Рекомендовані зони вирощування: Полісся, Лісостепова і Степова зони України.

ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА МІП ВИШИВАНКА

Оригіатор: **Миронівський інститут пшениці ім. В. М. Ремесла НААН**

Рік реєстрації 2017 р.

Різновидність еритроспермум

Високопродуктивний

Середньостиглий

Зимостійкість і морозостійкість висока

Посуhostійкість висока

Стійкий до вилягання

Стійкий до обсипання та проростання зерна в колосі

Стійкий проти септоріозу листя та фузаріозу колосу, кореневих гнилей, бурої іржі; середньостійкий проти твердої сажки.

Стійкий проти заселення хлібним жуком

Цінна пшениця

Натура зерна 826 г/л. Вміст сирого протеїну 13,1-14,3 %, сирі клейковини – 26,3-29,1 %, сила борошна 310-340 о.а., об'єм хліба 850-1200 см³.

Стабільно формує високий рівень урожайності по зонах Полісся, Лісостепу та Степу. За умов раннього внесення азотних добрив сприяє додатковому продуктивному кущінню. Стійкий проти заселення хлібним жуком. Стійкий до підгоряння зерна в колосі.

ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА ВИГАДКА

Оригіатор: **Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН**

Рік внесення до Реєстру сортів рослин України - 2019, рекомендований для вирощування в Поліській, Лісостеповій зонах України.

Усереднена урожайність сорту за п'ять попередніх років склала 51,8 - 63,8 ц/га. Урожайність сорту 42,8 - 70,3 ц/га. Тривалість періоду вегетації складає 257 - 270 діб. Висота рослини - 78,6 - 88,3 см. Стійкість до вилягання 7 - 8 балів. Стійкість до обсипання 8 - 9 балів. Стійкість до посухи 7 - 8 балів. Стійкість проти борошнистої роси 8 - 9 балів. Стійкість проти фузаріозу колоса 9 балів. Вміст білка - 12,2 - 13,2%. Вміст клейковини - 24,7 - 27,2%. За хлібопекарськими якостями ф – цін Різновид еритроспермум (*erythrospermum*)

Сорт середньостиглий, середньорослий, стійкий до вилягання. Морозостійкість висока (7 балів), в польових умовах толерантний до основних шкідливих хвороб. Якість зерна відповідає вимогам до цінних пшениць.

Сорт універсального типу використання. Придатний для вирощування після різних попередників за звичайною та інтенсивною технологією. При вирощуванні необхідно проводити захист рослин від хвороб і шкідників. Норма висіву насіння становить 4,5 млн. схожих зерен на 1 га після пару і 5,5 млн. за непаровими попередниками.

ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА КАТРУСЯ ОДЕСЬКА

Оригігатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннезнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зоні Степу

Господарські та біологічні характеристики:

- високоінтенсивного типу, універсального використання на високих і середніх агрофонах;
- урожайність за роки державного сортовипробування в степовій зоні у середньому знаходилась на рівні 7,9 - 11,4 т/га, із перевищенням національних стандартів на 0,76 - 1,23 т/га (10,2 - 19,4 %). Сорт вирізняється крупним (11,4 - 12,7 см), добре озерненим колосом (62 - 72 зерен) і середньою кущистістю (612 - 786 стебел на 1м²);
- короткостеблового типу, з висотою рослин 84 - 95 см, стійкий до вилягання (9 балів) та осипання (9 балів);
- середньостиглий, вегетаційний період 280 - 285 діб;
- морозо-, зимостійкість вище середнього рівня, посухо-, жаростійкість високі, підвищена стійкість до кислотності та засоленості ґрунту;
- стійкість до фітозахворювань (бали): бура іржа 6 - 7, стеблова іржа 5 - 6, борошниста роса 7 - 8, фузаріоз колоса 5 - 6, до кореневих гнилей 7 - 8.

Якість зерна: вміст білка 13,8 - 14,5 %, вміст клейковини 33 - 38 %, сила борошна 320 - 340 о. а., загальна оцінка хліба 4,4 - 4,8 бала. В агротехнічних досліджах виявлена підвищена стабільність показників хлібопекарських властивостей на середніх і низьких агрофонах.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум, кущ напіврозлогий, стебла і листя, починаючи з фази виходу в трубку і до виколошування, покриваються із зростаючою інтенсивністю восковим шаром. У повній стиглості колосся біле, веретеноподібної форми, середньої щільності (19 - 21 колосків на 10 см стрижня), довжиною 11,2 - 12,5 мм. Соломина товста, пружна, підколоскове міжвузля видовжене. Колоскова луска овальноланцетної форми, слабоопушена, довжина 14,5 - 15,2 мм, ширина 3,9 - 4,2 мм. Плече пряме, ширина 0,64 - 0,82 мм. Зубець колоскової луски прямий, короткий, 3,2 - 3,7 мм. Кіль наявний, язичок короткий. Зернівка червона, видовжена (довжина 7,8 - 8,7 мм, ширина 3,5 - 3,8 мм, товщина 3,4 - 3,8 мм).

Агротехнічні вимоги: проявляє високий потенціал продуктивності при інтенсивній технології вирощування, але вирізняється стабільністю урожайності і якості зерна у варіюючих умовах вирощування. Сорт витримує відхилення в строках сівби від оптимальних, проявляє відносно високий нижній поріг урожайності на слабо забезпечених елементами живлення попередниках, ефективно використовує як високі, так і низькі дози азотного мінерального живлення.

ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА ОКТАВА ОДЕСЬКА

Оригіатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннізнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу, Полісся

Господарські та біологічні характеристики:

- універсального типу, для посіву на різних агрофонах та попередниках. За сортотипом подібний сорту Благодарка одеська;
- урожайність 7,8 - 11,9 т/га, що вище національних стандартів на 0,93 -1,44 т/га (13,5 - 13,8 %);
- відносно високорослий (104 - 112 см), стійкий до вилягання (7 - 8 балів), осипання, проростання зерна в колосі (період спокою 46 - 48 діб);
- середньостиглий, вегетаційний період 286 - 288 діб, виколошується і досягає на 1 - 2 доби пізніше сорту Антонівка;
- морозо-, зимостійкість підвищені (8 - 9 балів), посухо-, жаростійкість високі (9 балів);
- стійкість до хвороб у польових умовах (в балах): бура, стеблова іржа, борошниста роса 7 - 8; септоріоз і піренофороз 6 - 7; фузаріоз 5 - 6.

Якість зерна: належить до групи «сильних» пшениць: вміст білка 12,8 -13,4 %, клейковини 29 - 34 %, «сила» борошна 336 - 368 о. а.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Колос білий, веретеноподібної форми, довгий (9,4 - 11,8 см), середньої щільності (17 - 19 колосків на 10 см стрижня). Остюки білі, цупкі, довжиною 7 - 9 см, колоскова луска овально-ланцетної форми, зубець прямий, плече піднесене, опушення внутрішньої та зовнішньої поверхні колоскової луски слабе. Зернівка середніх розмірів, овальна, червона. Маса 1000 зерен 42 - 44 г.

Агротехнічні вимоги: сорт проявляє стабільність за реакцією на контрастні строки та норми посіву. Має підвищену реакцію на азотні мінеральні добрива (K = 9,3 - 12,4). Добре витримує низькі агротехнічні фони. Придатний для вирощування після нетрадиційних попередників: соняшник, ріпак, гірчиця, льон. Відносно краще інших сортів витримує пізні строки посіву.

ЯЧМІНЬ ЗВИЧАЙНИЙ АЛЬТЕРНАТИВНИЙ СНІГОВА КОРОЛЕВА озимий-дворучка

Оригіатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннізнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у всіх зонах України

Господарські та біологічні характеристики:

- високоінтенсивний, з потенційною врожайністю за роки сортовипробування в інституті 9 - 10 т/га, надбавка до національного стандарту, сорту Достойний склала

5,4 %; зимо -, морозостійкість високі (7 - 8 балів), на рівні стандарту, сорту Достойний;

- посухостійкість 6 - 7 балів;
- короткостебловий, 90 - 95 см;
- стійкий до вилягання, 8 - 9 балів;
- стійкість до борошнистої роси та смугастого гельмінтоспоріоз 7 - 8 балів;
- носій генетичної стійкості до сажкових захворювань;
- середньостиглий, досягає на 3 - 4 доби пізніше сорту Достойний.

Апробаційні ознаки: різновид *pallidum*. Колос шестирядний, середньої довжини (6 - 8 см), нещільний (11 - 12 члеників на 4 см колосового стрижня) неламкий, прямокутної форми, з повільним переходом у верхній частині в ромбічну, солом'яно-жовтий. Ості довгі, жовті, слабо зазубрені, мало розлогі, тонкі, еластичні. Колоскова луска тонка, вузька, без опушення. Квіткова луска зморшкувата, нервація виражена слабо, перехід в ость поступовий. Основна щетинка зерна повстяна. Кущ напіврозлогий. Лист неопушений, зелений, зі слабким восковим нальотом під час кушіння. Висота рослини 90 - 95 см. Зерно середнього розміру, жовте, видовженої форми. Маса 1000 зерен 44 г.

Агротехніка: звичайна для зони вирощування. Протруєння насіння препаратами Юнта Квадро і Селест Топ обов'язкове для запобігання розвитку корневих гнилей та інших листостеблових захворювань, внесення добрив обов'язкове.